

T. B. M. M. TUTANAK DERGİSİ

126 ncı Birleşim (Olağanüstü)

6 . 8 . 2002 Salı

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I. - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	379
II. - GELEN KÂĞITLAR	381
III. - YOKLAMALAR	395,396
IV. - BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	382
A) TEZKERELER VE ÖNERGELER	382:383
1. - Adıyaman Milletvekili Dengir Mir Mehmet Fırat'ın Plan ve Bütçe Komisyonu üyeliğinden çekildiğine ilişkin önergesi (4/508)	382
2. - Türkiye Büyük Millet Meclisinin seçimlerin yenilenmesine dair 31.7.2002 günlü ve 745 Sayılı Kararı çerçevesinde; Adalet Bakanlığına Aysel Çelikel'in, İçişleri Bakanlığına Muzaffer Ecemiş'in ve Ulaştırma Bakanlığına Naci Kınacıoğlu'nun Başbakan tarafından atanmış olduklarına ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/1148)	382:383
B) ÇEŞİTLİ İŞLER	383
1. - TBMM dışından bakanlıklara atanmış bulunan; Ulaştırma Bakanı Naci Kınacıoğlu, İçişleri Bakanı Muzaffer Ecemiş ve Adalet Bakanı Aysel Çelikel'in andiçmesi	383

V. - SEÇİMLER	383
<i>A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM</i>	<i>383:384</i>
1. - Plan ve Bütçe, Dışişleri, Dilekçe, Komisyonlarında açık bulunan üyeliklere seçim	383:384
VI. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLAR-DAN GELEN DİĞER İŞLER	384
1. - Anavatan Partisi Grup Başkanvekilleri Denizli Milletvekili Beyhan Aslan, Eskişehir Milletvekili İbrahim Yaşar Dedelek ile Kırıkkale Milletvekili Nihat Gökbulut'un; 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/1021) (S. Sayısı: 891)	384:395
VII. - SORULAR VE CEVAPLAR	398
<i>A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI</i>	<i>398:406</i>
1. - Ankara Milletvekili M. Zeki Çelik'in, dünyada uygulanan faiz oranları ve bankalardaki döviz hesaplarının kullanımına ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Kemal Derviş'in cevabı (7/7744)	398:401
2. - Karaman Milletvekili Zeki Ünal'ın, basında çıkan, Kuzey Irak'ta Barzani Hükümeti kurulacağı iddiasına ilişkin sorusu ve Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Şükrü Sina Gürel'in cevabı (7/7878)	402:403
3. - Konya Milletvekili Lütfi Yalman'ın, ERT üyeleriyle yapılan toplantıya ve alınan kararlara ilişkin sorusu ve Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Şükrü Sina Gürel'in cevabı (7/7934)	404:406

I. - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.00'te açılarak yedi oturum yaptı.

"Sürdürülebilir Dünya Kalkınma Zirvesi (Rio+10)" kapsamında Global Eylem İçin Parlamenterler Kurulu tarafından düzenlenecek olan "Temiz Hava, Temiz Su" konulu konferansa katılmak üzere Güney Afrika Cumhuriyetine gidecek olan ve grubunca bildirilen milletvekiline ilişkin Başkanlık tezkeresi Genel Kurulun bilgisine sunuldu.

Siyasî parti grupları arasında meydana gelen değişiklik nedeniyle, Başkanlık Divanında Demokratik Sol Parti Grubunun 1 Başkanvekilliği ve 2 Kâtip Üyelik, Yeni Türkiye Partisi Grubunun da 1 Kâtip Üyelik ve 1 İdare Amirliğiyle temsil edilmesinin Genel Kurulun onayına sunulmasına ilişkin Danışma Kurulu önerisi kabul edildi.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanında açık bulunan ve Yeni Türkiye Partisi Grubuna düşen İdare Amirliğine Muş Milletvekili Zeki Eker ve Kâtip Üyeliğe İstanbul Milletvekili Cahit Savaş Yazıcı; Demokratik Sol Parti Grubuna düşen Başkanvekilliğine İzmir Milletvekili Atilla Mutman ve Kâtip Üyeliğe Antalya Milletvekili Mustafa Vural, gruplarınca aday gösterilerek, seçildiler.

Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına alınan ve olağanüstü toplantı konusu olan, Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifinin (2/1020) (S. Sayısı : 890) görüşmeleri tamamlanarak, tümünün kabul edildiği ve kanunlaştığı açıklandı.

Balıkesir Milletvekili Ağâh Oktay Güner, MHP Grubu adına konuşan İstanbul Milletvekili Nazif Okumuş'un, Partilerine ve Genel Başkanlarına,

Ankara Milletvekili Koray Aydın, Balıkesir Milletvekili Ağâh Oktay Güner'in, konuşmasında, Genel Başkanlarına,

Kayseri Milletvekili Sevgi Esen, MHP Grubu adına konuşan İstanbul Milletvekili Mehmet Gül'ün, şahsına,

Yozgat Milletvekili Mehmet Çiçek, MHP Grubu adına konuşan İstanbul Milletvekili Mehmet Gül'ün, şahsına,

Ankara Milletvekili Şevket Bülent Yahnici, AK Parti Grubu adına konuşan Adıyaman Milletvekili Dengir Mir Mehmet Fırat'ın, şahsına,

Denizli Milletvekili Salih Erbeyin, SP Grubu adına konuşan Konya Milletvekili Veynel Candan'ın, Partisine,

Erzurum Milletvekili Fahrettin Kukaracı, Denizli Milletvekili Salih Erbeyin'in, konuşmasında, şahsına,

İstanbul Milletvekili Nevzat Yalçıntaş, Denizli Milletvekili Salih Erbeyin'in, konuşmasında, şahsına,

MHP Grup Başkanvekili ve Hatay Milletvekili Mehmet Şandır, AK Parti Grubu adına konuşan İstanbul Milletvekili Nevzat Yalçıntaş'ın, Partisine,

Sataşmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

6 Ağustos 2002 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere, birleşime 06.30'da son verildi.

Mustafa Murat Sökmenoğlu

TBMM Başkanı Vekili

Sebahattin Karakelle

Erzincan

Kâtip Üye

Burhan Orhan

Bursa

Kâtip Üye

Mehmet Ay

Gaziantep

Kâtip Üye

II. - GELEN KÂĞITLAR**5. 8. 2002 PAZARTESİ (Olağanüstü)****Tasarı**

1.- Kamu Malî Yönetimi ve Malî Kontrol Kanunu Tasarısı (1/1036) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi : 2.8.2002)

No. : 177

6. 8. 2002 SALI (Olağanüstü)**Sözlü Soru Önergesi**

1. - İstanbul Milletvekili Ahmet Güzel'in, İstanbul'daki kaçak inşaatlara ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/1978) (Başkanlığa geliş tarihi : 2.8.2002)

Yazılı Soru Önergeleri

1. - Trabzon Milletvekili Şeref Malkoç'un, Beykoz Paşabahçe Cam Fabrikasında işçilerin olduğu bölüme kimsenin alınmadığı iddialarına ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/8171) (Başkanlığa geliş tarihi : 2.8.2002)

2. - İstanbul Milletvekili Mehmet Ali Şahin'in, Karabük İlinin bazı ilçe ve köylerinde yaşanan dolu afetinden sonra zarar tespit çalışması yapılıp yapılmadığına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından yazılı soru önergesi (7/8172) (Başkanlığa geliş tarihi : 5.8.2002)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 15.00

6 Ağustos 2002 Salı

BAŞKAN : Başkanvekili Mustafa Murat SÖKMENOĞLU**KÂTİP ÜYELER : Mehmet BATUK (Kocaeli), Mustafa VURAL (Antalya)**

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 126 ncı Birleşimini açıyorum.

Toplantı yetersayısı vardır; gündeme geçiyoruz efendim.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Komisyonlardan istifa önergesi vardır; okutuyorum :

IV. - BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**A) TEZKERELER VE ÖNERGELER**

1. - *Adıyaman Milletvekili Dengir Mir Mehmet Fırat'ın Plan ve Bütçe Komisyonu üyeliğinden çekildiğine ilişkin önergesi (4/508)*

TBMM Başkanlığına

Değişen oranlar nedeniyle Plan ve Bütçe Komisyonu üyeliğinden istifa ediyorum.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Dengir Mir Mehmet Fırat

Adıyaman

BAŞKAN - Bilgilerinize sunulmuştur efendim.

Cumhurbaşkanlığının, bazı bakanlıklara yapılan atamalarla ilgili tezkeresi vardır; okutuyorum:

2. - *Türkiye Büyük Millet Meclisinin seçimlerin yenilenmesine dair 31.7.2002 günlü ve 745 Sayılı Kararı çerçevesinde; Adalet Bakanlığına Aysel Çelikel'in, İçişleri Bakanlığına Muzaffer Ecemiş'in ve Ulaştırma Bakanlığına Naci Kınacıoğlu'nun Başbakan tarafından atanmış olduklarına ilişkin Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/1148)*

5 Ağustos 2002

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İlgi: Başbakanlığın, 5 Ağustos 2002 günlü, B.02.0.PPG.0.12-300-02/12222 sayılı yazısı.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin, 21 inci seçim dönemi bitmeden seçimlerin yenilenmesine dair 31.7.2002 günlü, 745 sayılı Kararı çerçevesinde;

Adalet Bakanlığına, Prof. Dr. Aysel Çelikel,

İçişleri Bakanlığına, Muzaffer Ecemiş,

Ulaştırma Bakanlığına, Prof. Dr. Naci Kınacıoğlu'nun,

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 114 üncü maddesi gereğince, Başbakan tarafından atanmış olduklarını bilgilerinize sunarım.

Ahmet Necdet Sezer
Cumhurbaşkanı

BAŞKAN - Bilgilerinize sunulmuştur.

B) ÇEŞİTLİ İŞLER

1. - TBMM dışından bakanlıklara atanmış bulunan; Ulaştırma Bakanı Naci Kınacıoğlu, İçişleri Bakanı Muzaffer Ecemiş ve Adalet Bakanı Aysel Çelikel'in andiçmesi

BAŞKAN - Şimdi, Ulaştırma Bakanlığına yeni atanmış bulunan ve milletvekili olmayan Sayın Naci Kınacıoğlu'nu; Anayasanın 112 nci maddesi gereğince, andiçmek üzere kürsüye davet ediyorum.

Sayın Bakan Kınacıoğlu; buyurun efendim. (Alkışlar)

(Ulaştırma Bakanı Naci Kınacıoğlu andiçti)

BAŞKAN- Hayırlı uğurlu olsun efendim.

Efendim, şimdi, İçişleri Bakanlığına yeni atanmış bulunan ve milletvekili olmayan Sayın Muzaffer Ecemiş'i, Anayasanın 112 nci maddesi gereğince andiçmek üzere kürsüye davet ediyorum.

Buyurun Sayın Ecemiş. (Alkışlar)

(İçişleri Bakanı Muzaffer Ecemiş andiçti)

BAŞKAN- Hayırlı uğurlu olsun efendim.

Efendim, şimdi de, Adalet Bakanlığına yeni atanmış bulunan ve milletvekili olmayan Sayın Aysel Çelikel'i, Anayasanın 112 nci maddesi gereğince andiçmek üzere kürsüye davet ediyorum.

Buyurun Sayın Çelikel. (Alkışlar)

(Adalet Bakanı Aysel Çelikel andiçti)

BAŞKAN - Hocam, hayırlı olsun.

Şimdi, gündemin "Seçim" kısmına geçiyoruz.

V. - SEÇİMLER

A) Komisyonlarda Açık Bulunan Üyeliklere Seçim

1. - Plan ve Bütçe,

Dışişleri,

Dilekçe,

Komisyonlarında açık bulunan üyeliklere seçim

BAŞKAN - Plan ve Bütçe Komisyonunda boş bulunan ve Milliyetçi Hareket Partisi Grubuna düşen 3 üyelik için, Hatay Milletvekili Turan Çirkin, Ankara Milletvekili Cihan Paçacı ve Şanlıurfa Milletvekili Muzaffer Çakmaklı aday gösterilmişlerdir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı olsun.

Plan ve Bütçe Komisyonunda boş bulunan ve Anavatan Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için, Kırıkkale Milletvekili Sayın Nihat Gökbulut aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Plan ve Bütçe Komisyonunda boş bulunan ve Yeni Türkiye Partisi Grubuna düşen 3 üyelik için, Antalya Milletvekili Metin Şahin, Balıkesir Milletvekili Mustafa Güven Karahan ve Tunceli Milletvekili Bekir Gündoğan aday gösterilmişlerdir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Plan ve Bütçe Komisyonunda boş bulunan ve Demokratik Sol Parti Grubuna düşen 3 üyelik için, Ankara Milletvekili Ayşe Gürocak, İstanbul Milletvekili Hüseyin Mert ve Karabük Milletvekili Erol Karan aday gösterilmişlerdir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda boş bulunan ve Yeni Türkiye Partisi Grubuna düşen 3 üyelik için, Uşak Milletvekili Hasan Özgöbek, Kocaeli Milletvekili Turhan İmamoğlu, Diyarbakır Milletvekili Abdulsamet Turgut aday gösterilmişlerdir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Dışişleri Komisyonunda boş bulunan ve Yeni Türkiye Partisi Grubuna düşen 3 üyelik için, Uşak Milletvekili Mehmet Yaşar Ünal, Adana Milletvekili Ali Tekin ve Antalya Milletvekili Ahmet Sancar Sayın aday gösterilmişlerdir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Dilekçe Komisyonunda boş bulunan ve Yeni Türkiye Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için, Ardahan Milletvekili Faruk Demir aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

Bu kısımda yer alan, Anavatan Partisi Grup Başkanvekilleri Denizli Milletvekili Beyhan Aslan, Eskişehir Milletvekili İbrahim Yaşar Dedek ile Kırıkkale Milletvekili Nihat Gökbulut'un, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu raporunun görüşülmesine başlıyoruz.

VI. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER

1. - *Anavatan Partisi Grup Başkanvekilleri Denizli Milletvekili Beyhan Aslan, Eskişehir Milletvekili İbrahim Yaşar Dedek ile Kırıkkale Milletvekili Nihat Gökbulut'un; 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/1021) (S. Sayısı : 891) (1)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Burada.

Hükümet?.. Yeni Adalet Bakanımız burada.

Komisyon raporu, 891 sıra sayısıyla bastırılıp, dağıtılmıştır.

Komisyon raporu üzerinde gruplar adına söz isteyen?..

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Yoksa geçecek misiniz?

(1) 891 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

BAŞKAN - Hayır, geçmeyeceğim efendim.

Saadet Partisinden mi başlayalım efendim?

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Başka varsa...

BAŞKAN - Şu anda yok; ama, gelecekle... Herkes birbirini bekliyor anlaşılın.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Efendim, biz öncü olalım... Gene biz öncü olalım.

LÜTFİ YALMAN (Konya) - Her şeyde olduğu gibi Sayın Başkan...

BAŞKAN - Siz öncü olursanız ben de minnettar kalırım. Kimi yazayım efendim?

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Van Milletvekili Fethullah Erbaş.

BAŞKAN - Saadet Partisi Grubu adına, Van Milletvekili Sayın Fethullah Erbaş; buyurun efendim.

Süreniz 20 dakika.

SP GRUBU ADINA FETHULLAH ERBAŞ (Van) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 891 sıra sayılı Anavatan Partisi Grup Başkanvekilleri Beyhan Aslan, Eskişehir Milletvekili İbrahim Yaşar Dedelek ile Kırıkkale Milletvekili Nihat Gökbulut'un, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi Anayasa Komisyonunda görüşülerek kabul edilmemiş. Kabul edilmeyen bu kanun teklifi üzerinde Saadet Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Grubum ve şahsım adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizin şahit olduğu gibi, 21 inci Dönem Parlamentoda grubu bulunan siyasî partilerden Fazilet Partisi Anayasa Mahkemesince kapatılmış, kapatılan bu partinin milletvekilleri yeni kurulan Saadet Partisi ile Adalet ve Kalkınma Partisi çatısı altında toplanmıştır. Keza, Demokratik Sol Partiden istifa eden milletvekilleri de Yeni Türkiye Partisi adı altında Parlamentoda grup kurmuşlardır. Grup kuran bu partiler, Türkiye Büyük Millet Meclisinin almış olduğu seçim kararıyla 3 Kasım 2002 tarihinde yapılacak milletvekili genel seçimlerinde seçim kurullarının oluşumunda ve sandık kuruluna üye verememektedirler. Dolayısıyla, bu kurullarda temsil edilememeye karşı karşıyadırlar. Bunun gibi, önceki dönemlerde Parlamentoda grubu bulunan partilerden, 20 nci Dönemde DYP'den ayrılanlar Demokrat Türkiye Partisi, yine 19 uncu Dönemde Refah Partisinden ayrılanlar Milliyetçi Hareket Partisi ve İslahatçı Demokrasi Partisi çatısı altında çalışmalarını sürdürmüşlerdir. Parlamentoda bu kabil oluşumlar bundan önce olduğu gibi bundan sonra da devam edecektir. Bu durum ne ilktir ne de son olacaktır.

Bu partilerin doğrudan seçimlere katılması ve ülke çapındaki etkinliklerde yer alması düşünüldüğünde, seçim kurullarının oluşumunda ve sandık kuruluna üye verilmesi konusunda fırsat tanınması kamu vicdanında rahatlama sağlayacağı gibi, seçimlerin, şaibesiz ve sağlıklı yapılmasını da sağlayacağı cihetle, toplumun adalet duygularını tatmin etmesi açısından da önemlidir. Keza, ilçe bazında, Parlamentoda grubu olmayan, seçime katılmış siyasî partilerden en çok oy alma sırasına göre partilere de seçim kurulu ve sandık kuruluna üye verme imkânı tanımak hakkaniyet gereğidir.

Bu kanun teklifini kabul etmeyen ve oylarıyla reddeden Anayasa Komisyonunun değerli üyelerinin en önemli gerekçeleri, bu düzenlemelerin, seçimlerin düzeni açısından gerekli bir düzenleme olmadığı iddiasına dayandırılmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bundan önce 20 nci Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisinin 31.7.1998 tarihli ve 4381 sayılı seçimlerin 18 Nisan 1999 yılında yapılmasına dair 21 inci Dönem Milletvekili Genel Seçimleri ve Birlikte Yapılacak Mahalli İdareler Genel Seçimleri Hakkında Kanunun geçici 1 inci maddesinde "Birlikte yapılmasına karar verilen 21 inci Dönem Milletvekili ve Mahalli İdareler Genel Seçimlerinde, seçim ve sandık kurullarına Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan partilerden ve grubu bulunmamakla birlikte son genel seçimlerde o yerde en çok oy alan partilerden birer üye alınır. Bu Kanunun yayımı tarihini takip eden bir ay içerisinde yukarıdaki esaslara göre ilçe seçim kurulları yeniden oluşturulur" denilmek suretiyle, 21 inci Dönem milletvekili ve mahallî idareler genel seçimlerinde, bu haksızlığın, geçici maddeyle düzeltilmesi yoluna gidilmiştir. Halbuki, şimdi, Değerli Parlamento, bir karar almıştır, bir kanun çıkarmamıştır. Dolayısıyla, böyle, geçici bir maddeyle düzeltilme imkânı da kalmamıştır. Alınan kararda da, böyle bir geçici madde ilavesi mümkün olmamıştır. Geçen dönem bu konuda duyarlı olan Parlamentomuzun, 22 nci Dönem milletvekillerinin seçiminde bu duyarlılığı göstermemesi düşündürülemez.

21 inci Dönem Parlamentosu, çıkardığı yasalarla ve çalışmalarıyla, Türk Parlamento tarihinde mümtaz yerini alacaktır; ancak, 22 nci Dönem milletvekillerinin seçimi konusunda böyle bir haksızlığa meydan verilmesi halinde, bu dönem üzerindeki lekelerden biri olarak tarihe geçme durumunda kalacaktır. Bunu kabul etmemiz mümkün değildir. İnanıyorum ki, Anayasa Komisyonunun değerli üyelerinin bu yasa teklifini reddettiklerine dair rapor, gereği kadar görüşülüp tartışılmamıştır. Parlamantonun üçte 1'inden fazla milletvekilinin oluşturduğu siyasî partilerin, ilçe seçim kurullarına ve sandık kurullarına üye vermemeleri sonucunu doğuracak bu düzenleme, düzeltilmesi gereken bir düzenlemedir. Bu konuda, Saadet Partisi Genel Başkan Yardımcısı Sayın Ahmet Sünnetçioğlu'nun 11.10.2001 tarihinde verdiği kanun teklifiyle, konunun önemi gözler önüne serilmiştir.

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 2 nci maddesi "Seçimler serbest, eşit, tek dereceli, genel oy esaslarına göre yapılır.

Seçmen oyunu kendisi kullanır.

Oy gizli verilir.

Oyların sayımı, dökümü ve tutanaklara bağlanması açık olarak yapılır" hükmünü amirdir.

Seçimler bu esaslara göre yapılır. Her şeyden önce, siyasî partiler arasında eşitlik bozulmamalıdır. Oyların sayımı, dökümü de tutanaklara bağlanması da, her siyasî partinin temsilcilerinin önünde yapılması ve haklarının zayı olmaması açısından çok önemlidir. Seçimlerin demokratik bir ortamda yapılması, her şeyden önce, seçim sonuçlarının şaibeli olma riskini azaltacaktır.

Hem, sonra, bu teklifle getirilen husus, 1 inci maddede, 298 sayılı Yasanın 19 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yapılan değişiklikle "ilçe seçim kurulunun dört asıl ve dört yedek üyesi siyasî partilerden alınır. Bu üyeler aşağıda yazılı olduğu gibi belli edilir:

İlçe Seçim Kurulu Başkanı, bu kurulun yeniden kurulması için yasa gereği öngörülen sürenin başında, ilçede teşkilâtı bulunan ve son milletvekili genel seçiminde o ilçede en çok oy almış olan dört parti ile bunların dışında olup, Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan siyasî partilere birer asıl ve birer yedek üyenin adını iki gün içinde bildirmelerini tebliğ eder" ilavesini yapmak suretiyle, ilçe seçim kurulunun teşkilinde, Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan siyasî partilere de hak tanımış olmaktadır.

Keza, aynı Kanununun 23 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yapılan değişiklikle "İlçe Seçim Kurulunun Başkanı, o seçim çevresinde seçime katılan ve ilçede teşkilâtı bulunan siyasî partilerden, son milletvekili genel seçiminde o ilçede en çok oy almış beş siyasî parti ile bunların dışında olup, Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan partilere her sandık için birer asıl ve birer yedek üye adını beş gün içinde bildirmelerini tebliğ eder" denilmek suretiyle, sandık kurulu üyeleri konusunda, Mecliste grubu bulunan partilere bir imkân tanınmış olmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 298 sayılı Yasaya yukarıda belirtilen hükümlerin ilavesiyle bundan sonra da aynı durumda olacak "siyasî partilere seçimlerin temel esaslarındaki eşitlik prensibiyle, oyların sayımı, dökümü ve tutanaklara bağlanması açık oyla yapılır" hükümlerine uygun düşmektedir.

Bu Anayasa Komisyonu raporunu reddettiğimiz takdirde, komisyon yeniden toplanacak ve Meclisin bu ret kararı doğrultusunda bu kanunu yeniden önünüze getirecek ve eşitsizlik de giderilmiş olacaktır. Bundan önce olduğu gibi, geçici maddelerle düzeltilme cihetine gidilmeyecek ve 298 sayılı Yasayla bu değiştirilmiş olacaktır.

Genel Kurulun Anayasa Komisyonu raporunun reddi konusunda oy kullanmasını talep ediyor, Grubum ve şahsım adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. (SP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN -Teşekkür ediyorum efendim.

Gruplar adına başka söz isteyen?..

BÜLENT ARINÇ (Manisa) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı Manisa Milletvekili Sayın Bülent Arınç; buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA BÜLENT ARINÇ (Manisa)- Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Çok kısa arz edeceğim.

Biraz evvel, değerli arkadaşımız Erbaş, konu üzerinde bilgiler verdiler. Konu şudur: 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleriyle ilgili kanunda iki değişiklik öngörüldü. Anavatan Partili arkadaşlarımızın kanun teklifi Anayasa Komisyonunda görüşüldü; fakat, öncelikle seçim önergesi ele alınmıştı; daha sonraları Genel Kurulda da uzunca tartıştığımız Avrupa Birliğiyle ilgili uyum yasaları görüşüldü; gecenin 11.00 veya 11.30'unda, yani, 23.30'unda sıra buna geldiğinde, arkadaşlarımızın büyük bir kısmı komisyondan ayrılmıştı, kalanların da çoğunluğuyla, maalesef, bu teklif reddedildi.

Tekriri müzakere için arkadaşlarımız gayret ettiler. Bildiğiniz gibi, 13 üyenin imzasıyla ancak tekriri müzakere temin edilebiliyor; 12 imzada kalındı ve sonuç itibarıyla rapor bugün önümüze geldi.

Değerli arkadaşlarım, yapılmak istenilen değişiklikle, son milletvekili seçimine katılmış olan partilere, büyük ölçüde, ilçe seçim kurullarında ve sandık kurullarında temsil hakkı tanıyan kanunun maddesine, daha sonra, Parlamentoda grubu bulunan yeni kurulmuş partilerden de üye alınabilmesini mümkün kılacak bir düzenleme önümüze getirildi. Bu, ne son seçime katılmış partiler açısından bir dezavantajdır ne de yeni kurulmuş, Parlamentoda grubu bulunan partiler açısından bir avantajdır. Doğru olan, bu düzenlemedir, bu getirilen tekliftir; çünkü, bundan evvelki seçimlerde de, gerek 1995'te gerek 1999 seçimlerinde aynı düzenleme yapılmıştır, hem de Genel Kuruldan hemen hemen oybirliğiyle geçmiştir.

Yapılacak düzenleme, Parlamentoda grubu bulunan partilerin, ilçe seçim kurullarında ve sandık kurullarında, üye vermek suretiyle temsil edilmesini mümkün kılacak bir düzenlemedir. Ben bulunayım sandıkta, diğerleri bulunmasın, bu bana avantaj sağlar veya ben son seçime katıldım, onlar yeni kuruldu ve grupları var, ben onlara bu imkânı vermeyeyim şeklindeki bir düşünce, elbette, eşitliğe dayanan, dürüstlüğe dayanan bir seçim düzenlemesi olamaz; hiçbir arkadaşımızın da böyle bir düşünceye sahip olmadığını biliyorum.

Komisyonadaki görüşmeler sırasında da, arkadaşlarımız, Anayasada öngörülen, seçimlerin dürüst ve eşit yapılması ilkesi içerisinde, bu düzenlemeye ihtiyaç duyulduğunu ifade ettiler. Başta, Adalet eski Bakanımız Sayın Hikmet Sami Türk de bu düzenlemenin gerekliliğini söyledi. Anayasa Komisyonu tutanaklarına bakarsanız, Yüksek Seçim Kurulu Başkanımız Sayın Algan da, bu düzenlemeye, hem seçim kurullarında hem de sandık kurullarında ihtiyaç bulunduğunu söylediler; çünkü, sandık kurulu başkanı, sabah erken sandığının başına geldiğinde, kurulu teşkil etmek üzere partilerden verilenlerin en az yüzde 20'sinin o gün sandığa gelmediğini, çevrede bulabildikleri kişileri sandık kurulu üyesi yaptıklarını, dolayısıyla, böyle bir düzenleme olursa, bütün partilerin üye verme imkânına kavuşacağını ifade ettiler.

Değerli arkadaşlarım, belki şu anda çok farklı şeylerle meşgulüz; ama, Parlatentonun geçmiş dönemlerde yaptığı bir düzenlemeyi bugün yapmamış olmasının eksikliğini, gerçekten, gidermeye çalışıyoruz. Bugün, seçime katılacak Parlamento içerisinde grubu bulunan 7 parti var; bunlardan 4'ü ilçe seçim kurullarında ve sandık kurullarında bir şekilde temsil edilirken, 3'üne temsil edilme imkânı verilmemek isteniyor. Ben, bugün, değerli oylarımızla, bu yanlışlığın giderileceğini düşünüyorum. Hem Komisyonadaki arkadaşlarımızın hem Sayın Bakanımızın hem Sayın Yüksek Seçimi Kurulu Başkanının, böyle bir düzenlemenin seçimler açısından çok daha güven sağlayacağına, eşitlik sağlayacağına işaret ettiklerini ifade ediyor, takdirlerinize arz ediyorum; saygılar sunuyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Gruplar adına son söz, Anavatan Partisi Grubunda.

Gruplar adına başka söz isteyen var mı; Sayın Koray Aydın?..

KORAY AYDIN (Ankara) - Hayır efendim.

BAŞKAN - ANAP Grubu adına, Denizli Milletvekili Sayın Beyhan Aslan: buyurun.

ANAP GRUBU ADINA BEYHAN ASLAN (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri: şahsım ve Anavatan Partisi Grubu adına, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Siyasî Partiler Kanununda ve seçim yasalarında değişiklikler yapılması ve özellikle, bu değişiklikler yapıldıktan sonra seçimlere gidilmesi konusunda toplumun birçok kesiminden talepler gelmiştir ve sivil toplum örgütleri hep bunu dile getirmiştir. Anavatan Partisi olarak, 1999 seçimlerinden hemen sonra yaptığımız basın toplantılarında "gelin, seçim ufukta görünmeden seçim yasalarını değiştirelim" diye birkaç kez çağrıda bulunduk. Hatta, zamanın uzlaşma komisyonu başkanıyla görüştük ve "bütün siyasî partilerin görüşlerinin uzlaşma komisyonu başkanlığında bir araya getirilmesi gerekir ve burada, konsensüsle, yeni Siyasî Partiler ve seçim yasalarının çıkarılması gerekir" diye defalarca söyledik. Ancak, maalesef, çok konuda bir uzlaşma sağlanamadı ve bu uzlaşmanın sağlanamaması, işi bu noktalara getirdi. Hep teamül olmuş sanki, seçimlere gidilmesinin arifesinde seçim yasalarını tartışmak ve bu, âdeta, Türk siyasî hayatının teamülü haline geldi. Geçmiş seçimlere baktığımız zaman da, maalesef, her seçimin arifesinde, biz, yeni seçim yasalarını tartışma konusu yapmışız, tartışır olmuşuz; ki, bana, göre, bu, en büyük yanlışlarımızdan biridir.

Aslında, seçim yasaları, anayasalar gibi, biraz katı olmalıdır; yani, değişmeyecek ve uzun yıllara sari, oyunun kurallarının açıkça konduğu yasalar haline gelmelidir; ki, seçim yasaları üzerinde çok fazla oynamadan seçimlere gidilebilsin. Seçim yasalarının, Anayasamızın içeriğinde ifadesini bulan, hem temsilde adaleti hem de yönetimde istikrarı barındıracak şekilde, mutlaka, halledilmesi gerekiyordu; ama, biz, 21 inci Dönem Parlamentosu olarak bunu başaramadık. Şimdi, bizim, 22 nci Dönem Parlamentosundan talebimiz olsun; seçim ufukta görünmeden, henüz seçim lafları edilmeden, oturup, düşüneliler, döne döne düşüneliler, aynen anayasa gibi, değişmeyecek, kuralları önceden belli seçim yasasını konuşmalılar. Biz, çok şeyi başardık; ama, keşke, bunu da, 21 inci Dönem Parlamentosu olarak başarmış olsaydık. Artık, bundan böyle -biz, devretmiş olalım- 22 nci Dönem Parlamentosuna gelecek arkadaşlarımız bu işi başarsınlar diye düşünüyorum; inşallah bizler başarırız.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Çok hevesli olma!

BEYHAN ASLAN (Devamla) - Değerli arkadaşlar, tabii ki, millî iradenin yansıması, öncelikle fırsat eşitliğiyle olur; yani, siyasî partiler yarışa çıkarken, aynı kulvardan, aynı çizgi üzerinden yarışa çıkmalıdırlar. Onun için, biz, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifimizi, siyasî partilerin, yani, seçimlere girmemiş; ama, çeşitli sebeplerle bölünerek Mecliste grubu bulunan siyasî partilerin, aynı çizgiden yarışa başlamalarını teminen verdik; fırsat eşitliğinin sağlanması yönünden verdik. Belki, parti olarak bizi çok fazla ilgilendirmiyor; çünkü, Anavatan Partisinin hem grubu var hem de seçimlere girmiş bir siyasî parti; ama, demokrasiyi sadece kendimiz için istemeyiz, demokrasiyi herkes için istememiz lazım. (AK Parti ve SP sıralarından alkışlar) Bu nedenle, bizim bu yaklaşımımız demokratça bir tutumdur, bütün siyasî partilere fırsat eşitliğinin tanınması ve yarışa aynı çizgiden başlamalarının sağlanmasıdır.

Bu nedenle biz bu kanun teklifini verdik. Anayasa Komisyonunda reddolan bu kanun teklifimizin, Anayasa Komisyonu raporu doğrultusunda değil, aksi yönde oy kullanılarak tekrar Anayasa Komisyonunda görüşülmesi sağlanırsa, bunun fevkalade önemi olacaktır.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Çağrıyla birlikte yaptık.

BEYHAN ASLAN (Devamla) - Tabii ki, biz bu konuyu gündeme getirirken çağrı yapılması gerekiyordu, çağrıyla da Saadet Partisiyle birlikte yaptık. (SP sıralarından alkışlar) Yani, bu fırsat eşitliğinin sağlanması noktasında Saadet Partisinin de büyük katkısı olmuştur.

Çünkü çağrı yapmamış olsaydık, biz, bugün bunu görüşemeyeceğimiz gibi ne Avrupa Birliği yasalarını görüşebilirdik ne bunu görüşebilirdik ne de siyasî partiler ve seçim yasalarını görüşebilirdik; bütün bu görüşmelerimiz o çağrının eseridir, bunun böyle bilinmesinde fayda mülahaza ediyorum.

Değerli arkadaşlar, tabii ki, ben temennilerimi söyledim, inşallah 22 nci Dönem Parlamentosu, anayasa gibi bir seçim yasası yapar; oyunun katı, değişmez, kurallarını ortaya koyar; ama bu yasa hem merkez ilçe seçim kurullarının oluşmasında hem de sandık kurullarının oluşmasında yeni bir hüküm getirmektedir; aslında, yeni de değildir, 1995 seçimlerinde geçici bir maddeyle bu sağlanmış. Şimdi, biz, geçici maddeyle sağlanan bu konuyu, bu sefer devamlı olsun istedik. Çünkü, hiç beklemediğimiz bir şekilde 3 tane yeni parti, yeni grup doğdu; Mecliste 60'ı aşkın üyesi bulunan bir siyasî partinin seçimlerde hem merkez ilçe seçim kurullarına hem de sandık kuruluna üye verememesi gibi bir garabet olamaz; bu, fırsat eşitliğine aykırıdır, millî iradenin yansımasında bize göre hakkaniyet ölçüsü kaçırılmış olur.

Bu arz ettiğim sebeplerle, bu noktada Anavatan Partisi Grubu olarak imzamızın arkasındayız. Kanun teklifimize, tabii ki, Anayasa Komisyonunun desteklediği; yani ret kararına aykırı oy kullanacağımızı ifade ediyorum ve Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (ANAP, AK Parti ve SP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Aslan.

Şimdi, söz sırası, Yeni Türkiye Partisi Grubunda.

Yeni Türkiye Partisi Grubu adına, Hatay Milletvekili Sayın Ali Günay; buyursunlar efendim. (YTP sıralarından alkışlar)

YTP GRUBU ADINA ALİ GÜNAY (Hatay) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sözlerime başlarken, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Birkısım milletvekili arkadaşımız tarafından, fırsat eşitliğini sağlama düşüncesiyle, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi verilmiş, bu kanun teklifi Anayasa Komisyonunda görüşülmüş ve Anayasa Komisyonunda, bu teklif benimsenmeyerek, reddedilmiştir. Şimdi, bu retle ilgili komisyon raporunu görüşüyoruz. Bu raporu görüşürken, burada, raporun doğru olup olmadığını değerlendirmek durumundayız.

Yasa teklifinde, 298 sayılı Yasanın 2 maddesinde değişiklik öngörülmektedir: Bunlardan biri, 298 sayılı Yasanın 19 uncu maddesinin ikinci fıkrası, ikinci madde de, yine aynı yasanın 23 üncü maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen değişikliklidir.

Fırsat eşitliğine diyeceğimiz yok, fırsat eşitliğinin herkese tanınması lazım.

21 inci Dönem Meclisinin oluşması sonrasında, Mecliste temsil edilen parti sayısı 5 idi, ondan sonra oluşan partilerle, bu sayı, bildiğiniz gibi 7'ye yükseldi.

Bu nedenlerle, Mecliste temsil edilen bütün siyasi partilerin, gerek ilçe seçim kurullarında gerekse ilçe sandık kurullarında temsil edilmelerini öngören bir teklif hazırlanmış; ancak, acaba, bu fırsat eşitliği ve yasada uygunluk olayı oluşmuş mudur, ona bakmak lazım.

Değerli arkadaşlar, bir kanun teklifi yapılırken ve bir kanun tasarısı yapılırken, ilgili maddede yapılan değişikliğin hem aynı maddede bir bütünlük arz etmesi, birbiriyle çelişkili hükümler taşımaması, aynı zamanda da, o yasanın diğer maddeleriyle aynı uygunluğu göstermesi lazım.

İlçe seçim kurulu, 298 sayılı Yasanın 18 inci maddesinde düzenlenmiştir. Bu 18 inci maddedeki düzenlemeye göre, bildiğiniz gibi, ilçe seçim kurulu, 6 asıl ve 6 yedek üyeden oluşmaktadır. Bunun 2 üyesi siyasi partilerin dışından teşkil edilmekte, 4 üyesi ise son yapılan milletvekili seçimlerinde o ilçede en fazla oy alan partilerin verecekleri üyelere düzenlenmiştir.

298 sayılı Yasanın 19 uncu maddesinde yapılmak istenilen değişiklik şudur: O 4 asıl üyeye dokunulmuyor; ancak, deniliyor ki: En fazla oy alan 4 üyenin yanı sıra, Mecliste grubu bulunan siyasi partilerden de temsilci verilsin.

Değerli arkadaşlar, bugün Meclisimizde 7 tane grubumuz var. Bırakın her grubun vereceği sayıyı, bunlara ilaveten, ilçelerde en fazla oy alan partileri de sayacak olursak, büyük bir ihtimalle bu sayı 7'nin çok üstünde olacaktır. E, bunu nasıl yapacağız?! 19 uncu maddenin birinci fıkrasıyla, artı 18 inci maddede öngörülen düzenlemeyle bir bütünlük oluşturamıyoruz, bir tezatlık var burada. Eğer, sağlıklı bir düzenleme yapacaksa, aynı zamanda 298 sayılı Kanunun 18 inci maddesinde gerekli, uygun düzenlemeyi de birlikte getirmemiz lazım; bu yeterli olmuyor. 19 uncu maddenin ikinci fıkrasında da, buna benzer düzenlemeleri yapmak lazım. Lütfen, teklifi ve teklifte öngörülen hususlarla 298 sayılı Yasanın ilgili hükümlerini gözden geçirelim; bu dediklerimin doğru olduğunu göreceksiniz.

Yasanın 2 nci maddesi olan 23 üncü maddesinde, biraz önce saydığım aykırılıklar yok, o kabul edilebilir. Elbette ki, böyle bir düzenleme yapılırsa, bundan yararlanan bir parti olarak, biz de memnuluk duyarız ve bu fırsat eşitliğinin sağlanması hususunda gerekli katkıları sağlarız diyorum, hepimize saygılar sunuyorum. (YTP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Efendim, teşekkür ediyorum.

Gruplar adına başka söz isteyen?.. Yok.

Gruplar adına müzakereler bitmiştir.

Şimdi, şahısları adına söz vereceğim.

Çorum Milletvekili Sayın Yasin Hatiboğlu.

Sayın Yasin Hatiboğlu'nu kürsüye davet ediyorum. (SP sıralarından alkışlar)

Buyursunlar efendim.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkan, Yüce Parlamentonun değerli üyeleri; 21 inci Dönem Parlamentosu, gerçekten, çok çalışma yaptı, verimli çalışma yaptı; gözler nasıl gördü, idrakler nasıl değerlendirdi, tarihler ne yazacak; bunu zaman gösterecek.

Geçen gün, gazetelerin manşetlerine bakıyorum, bir de aynı gazetelerin üç ay, altı ay, bir sene, iki sene önceki manşetlerine bakıyorum. Aman Yarabbi! Bizim değerlendirilmemiz ya da bizim başkasını değerlendirmemiz ne kadar hissi oluyor, ne kadar keyfi oluyor, ne kadar görece ve bence oluyor; üzüldüm...

Bakınız, Avrupa kriterleriyle ilgili bir çalışma yaptık. Hepimiz, 07.00'de evlerimize gidebildik. Bu, bir gayretti; bu, bir başarıydı; bu, bir çalışmaydı; Parlamento tebrik edilmeliydi; çünkü, marifet iltifata tabidir. Eğer, siz iltifat etmezseniz, kişiden ve kurumlardan marifetleri ve hünerleri, yararlı hünerleri elde etmeniz mümkün olmaz. Bu Parlamentomuz, hep yerildi. Bu Parlamentomuz, hep haksız tenkit edildi. Hatta, bu Parlamentomuz, hakaretlere maruz bırakıldı, hiç iltifat görmedi; hatta ve belki, iltifatı beklemedi de; çünkü, biz, milletle, büyük milletle bir sözleşme yapmıştık. Her seçim öncesi -diyelim ki, 18 Nisanda- gittik, icapta bulunduk ve dedik ki, bize imkân verirsiniz, sizin enflasyonunuzu düşüreceğiz, hayat standardınızı yükselteceğiz, Avrupa'yla endekslenebilmeniz, onunla komşu olabilmeyiz -akraba olmanız mümkün değil, bunun idrakindeyiz, ama-yolunu açacağız. Milletimiz bütün bunları dinledikten sonra, kabul etti ve bir akit, mün'akid oldu.

Bunun üzerine çalışmalar yaptık ve çok başarılı çalışmalar yaptık, tüm tenkit edilmemize, hakir görülmemize, horlanmamıza rağmen, sonra, cumartesi günü, sabah, gazetelerde manşetler gördük: "Meclis tarih yazdı." Bunu üç ay önce söyleseydiniz, bunu altı ay önce söyleseydiniz, bunu geçen sene yazsaydınız ne olurdu, kıyamet mi kopardı; siz, ne kaybederdiniz, bu sözünüzden dolayı, biz, ne kazanırdık? Biz, hiçbir şey kazanmazdık; sadece cesaretlenirdik, sadece celâllenirdik.

Yine bir yazı "Meclis tarih yazdı", başka bir manşet "Teşekkürler." Geç kalmış teşekkürün kime ne faydası var? Ben, hep onu söylerim, geçenki konuşmamda da arz etmişim; ne olur, biz, insanlarımızın kadri kıymetini hayattayken bilesek. (SP, ANAP ve YTP sıralarından alkışlar) Ölümünden sonra bileceğimize, hayattayken bilesek, ne olurdu acaba?

Evet, bekliyorum şimdi, bu manşetleri atan gazetelerden bekliyorum- zorlama imkânım yok, tazyik edemem, gücüm de yok; ama, insan olarak bekliyorum- bugüne kadar yerden yere vuranlar, eğer "teşekkürler" diyorsa, eğer "tarih yazdı bu Meclis" diyorsa, bir borcu var; özür dilemeli. (SP, MHP, ANAP ve YTP sıralarından alkışlar) "Bugüne kadar yazdığım yazılardan dolayı özür diliyorum" demeli. Eğer özür dileme necabetini, izzetini, nezaketini gösterebilirlerse, bu defa kendilerine teşekkür benim boynumun borcu olur.

Şimdi, buradan şuraya geliyorum değerli milletvekilleri: Bu bir demokratikleşme çalışmasıdır. Bu Parlamento, 21 inci Dönem, hak ve özgürlüklerin elde edilmesine açılan yol itibariyle, demokratikleşmenin yaygınlaşmasını sağlayacak yolun açılması itibariyle, gerçekten, eşsiz ve emsalsiz bir çalışma yapmıştır. Bunların, tenkit edilen tarafları olur. Hiç Avrupa Birliği bizim için, bazı arkadaşların ifade ettiği gibi, serapâ cennet değildir; ama, cehennem de yapmayalım; bu, bizim elimizdedir. Biz, kendi varlığımızı, kendi birliğimizi, kendi dirliğimizi, kendi millî değerlerimizi muhafaza ederek Avrupa'ya taşıyabilir, Avrupa'yla oturup konuşabilirsek, Avrupa'nın bizden çok yararlanacağını düşünüyorum, çok istifade edeceğini düşünüyorum; insanlar arası güzelliklerin aktarımında, onlara vereceğimiz çok güzelliklerimiz var. Elbette, Avrupa'dan yararlanmamız da olacaktır; bu, gayet doğaldır; bu, karşılıklı alışveriştir; buna, ahz ü ita denir. Bu Parlamento bunu becermiştir.

Şimdi, şuraya geldik demokrasiyi konuşurken: Değerli milletvekilleri, seçime gideceğiz; hayırlı olsun. Ben hep şu sıkıntımı, şu tereddütümü, şu endişemi her vesileyle ifade ettim: Bakın, seçimlere gidiyoruz; ne olursunuz, öyle bir seçim yapalım ki, 22 nci Dönem ve sonraki dönemler, şüphe, şaibe, bühtan, töhmet, iftirayla malul ve onlara maruz olmamalıdır. Bunu mutlaka temin etmeliyiz. Bizi hep tenkit edenler şu fırsatı kolluyorlardı -o bir fırsat mıdır bilmem; ama fırsat diye aldılar-"efendim, böyle seçim kanunlarıyla; böyle siyasî partiler kanunlarıyla, işte böyle bir Parlamento olur, bu da size çözüm getiremez" diyorlardı. Biz, şimdi, maalesef, bu kanunla, içeriğiyle bu kanunla, sayfa sayısı bu kanunla, cilt rengiyle bu kanunla gidiyoruz ve 22 nci Dönem Parlamentosunu tenkit etmek için köşelerde bekleyenler kıs kıs güllüyorlar; diyorlar ki, siz bununla gidin, elimize bir fırsat verdiniz, 4 Kasım'da manşetlerimizi seyredin, haber programlarımızı izleyin... Bunu yapamadık; hiç olmazsa, ne kurtarırsak kârdır beyler, efendiler, beyefendiler, hanımefendiler; neyi kurtarırsak, demokrasiye neyi kazandırırız, o kârdır. Gelin, 298 sayılı seçimlerin temel hükümleriyle ilgili yasanın, bizim verdiğimiz teklif istikametinde düzelmesini sağlayalım.

Yeni Türkiye Partili değerli arkadaşım meseleyi takdim etti; ama, zannediyorum, bir yanlış değerlendirme oldu. Biz, burada maddeleri görüşmüyoruz; biz, Anayasa Komisyonunun ret raporunu görüşüyoruz. Bu raporu, Yüce Heyet ya benimseyecek ya da benimsemeyecek.

BAŞKAN - Veya hiçbir şey yapmayacak.

YASIN HATİBOĞLU (Devamla) - Bazen, benimseme iyidir, bazen de benimsememe iyidir.

İSMAİL KÖSE (Erzurum) - Hangisini yapalım Sayın Başkanım?

YASIN HATİBOĞLU (Devamla) - Biz, şimdi, benimsememeyi yapalım efendim. Benimsememeyi yapalım ve Sayın Komisyon Başkanımız da bizi lütfen bağışlasın; yani, rapora karşı tavrımız, elbette, Komisyona karşı tavrımız anlamına gelmez. Lütfen, bu raporu benimsemeyelim; yani, Komisyonuna iade edelim; Komisyonda, hep birlikte oturalım, Ali Bey kardeşimizin de ifade ettiklerini düzeltelim. Zaten bunun örneği var; geçen seçimlere giderken, geçici 3 üncü maddeyi değiştirmişiz; yani, bu, yeni bir keşif değildir. Evet; ben umuyorum ki, bu değerli arkadaşlarımız, değerli milletvekilleri, seçimleri bu teminata kavuşturacaklar.

Bakınız, bir örneği var -Aman ha, hanımefendi Bakanımız yanlış anlamasınlar- biz çok değerli 3 Bakanımızı değiştirdik. Niye değiştirdik? Ayrılan Bakanlarımız da yanlış anlamasın; biz, 3 Bakan niye değiştirdik? Yani, Ulaştırma'yı değiştirdik, İçişlerini değiştirdik, Adaleti değiştirdik. Niye değiştiriyoruz; onlara güvensizliğimizden falan değil; anayasa yapıcı, böyle bir teminatı, emniyeti gerekli görmüş. Bu, seçimlerin selameti için çok gereklidir. Bir taraftan Bakanları bile değiştirirken, öbür taraftan madde değiştirmemeyi anlamak mümkün değildir. Ben, hepimizi bir kere daha selamlıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) - Sayın Başkan, bir kere daha selamlayayım; ne olur yani?!

BAŞKAN - Estağfurullah efendim; daha çok selamlayacaksınız evvelallah; Allah uzun ömür versin.

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) - Tabii, tabii, bir kere daha selamlıyorum. Ne olursunuz... Belki, yarın, bir bütçe çalışmasından sonra hepimiz ayrılacağız, bölgelerimize gideceğiz. Ömür vesilesiyle, seçim vesilesiyle dönüş de olabilir, dönmeyiş de olabilir.

BAŞKAN - İşçilerimizi unutmayın.

YASİN HATİBOĞLU (Devamla) - Ama, şu olmamalıdır: Kırgınlık ve kızgınlık olmamalıdır. İnsanlar birbirlerini üzebilirler; ama, bağışlamak, insanlığın en üst mertebesidir ve ihsandır bu. Evet, bu ihsandan birbirimizi esirgemeyelim.

Hepinize başarılar diliyorum, hayırlı günler diliyorum; Yüce Heyeti ve Değerli Divanı saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Başkanım, aynı şekilde biz de sizi saygıyla selamlıyoruz.

Efendim, ikinci söz, Trabzon Milletvekili Sayın Şeref Malkoç'ta.

Buyursunlar efendim.

Süreniz 10 dakikadır.

ŞEREF MALKOÇ (Trabzon) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; 891 sıra sayılı Anayasa Komisyonu raporu üzerinde söz almış bulunmaktayım; bu vesileyle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, demokratik sistemlerin en önemli özelliği, temel şartı, seçimlerdir. Bu seçimler yapılırken, mutlaka, seçimlere katılacak olan bütün partilerin adil ve eşit şartlarda seçimlere katılması gerekir. Eğer, adil ve eşit şartlarda partiler seçimlere gitmiyorsa, seçimlerin sonucunda çıkacak olan neticeler çok tartışılır; geçmişte de çok tartışılmıştır. Seçimlerin adil ve eşit olmasının şartlarından bir tanesi de, seçimlere gidildiğinde, seçimin yapıldığı sandık kurullarında partilerin temsilcilerinin bulunmasıdır; orada, adil ve eşit şartlarda seçimin yapılacağını teminat altına almasıdır ve aynı zamanda, oy kullanma şartlarında bu gerçekleştiği gibi, oyların, netice itibariyle, sayılırken, iptali gereken veya gerekmeyen oylarda o parti temsilcilerinin itiraz haklarının, görüşlerinin, reylerinin bulunmasıdır.

Şimdi, önümüzde bulunan Anayasa Komisyonu raporuna göre, Mecliste, şu anda 3 tane parti var; 3 Kasım'da yapılacak olan seçimlerde -eğer yasada değişiklik yapılmazsa- sandık kurullarında temsilci bulunduramayacaklar, ilçe seçim kurullarında temsilci bulunduramayacaklar; yani, Türk seçmenin iradesinin sandığa yansımada durumu, oylar üzerinde, oy pusulaları üzerinde herhangi bir iptal, müzakere veya münakaşa yapıldığında, o partilere oy veren seçmenlerin irade beyanları müzakere edildiğinde, bu partilerimiz tercihlerini kullanamayacaklar, itiraz haklarını kullanamayacaklar; bunu sandıklarda yapamadıkları gibi, ilçe seçim kurullarında da yapamayacaklardır.

Değerli arkadaşlarım, benden önce konuşan arkadaşlar ifade ettiler; şu anda Parlamentoda 7 tane parti var; bu partilerden 3 tanesi, eğer bu kanun değişikliğini yapmazsak, sandık kurullarında temsilci bulunduramayacaklar ve ilçe seçim kurullarında üye bulunduramayacaklar.

Değerli kardeşlerim, Türk siyasi tarihinde ilk defa böyle bir olay oluyor ve Anayasa Komisyonunda bu teklif görüşülürken, maalesef, Demokratik Sol Partili üye arkadaşlarımız, Milliyetçi Hareket Partili üye arkadaşlarımız ve Doğru Yol Partili üye arkadaşlarımızın oylarıyla reddedilmiştir. Demokrasi tarihinde ilk defa böyle bir şey görülüyor; ancak, ben şuna inanıyorum ki, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda grubu bulunan 7 siyasi partinin de ortak oylarıyla, bu Anayasa Komisyonu raporu, komisyona tekrar iade edilecektir. İade edilmezse ne olur?

Değerli arkadaşlarım, iade edilmezse, şu anda Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan 3 siyasi parti, sandık kurullarında temsilci bulunduramayacak ve ilçe seçim kurullarında üye bulunduramayacak. Bu, şu demektir: 3 Kasım seçimlerine, şimdiden sıkıntıya yol açacak sözlerin söylenmesi, yazıların yazılması, tenkitlerin yapılması demektir. Biraz önce isimlerini saydığım ve Anayasa Komisyonunda buna "ret" oyu veren partilere mensup arkadaşlarımızın Genel Kurulda olumlu oy vermeleriyle, Türk demokrasisine ve 3 Kasım seçimlerine olumlu katkıları olacaktır; ama, eğer, olumsuz oy verirlerse, yani Anayasa Komisyonunun raporunu benimserlerse, Anayasa Komisyonunun raporunu tekrar Anayasa Komisyonuna iade etmezlerse, şimdiden 3 Kasım seçimlerine gölge düştüğü ve şaibeli olduğu iddialarına destek vermiş olacaklardır.

Ben inanıyorum ki, Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan hiçbir siyasi parti ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde bulunan hiçbir arkadaşımız, diğer partilerle eşit şartlarda yarışmayalım demeyecektir; diğer partilerle seçime girerken adil olmayan bir seçime gidelim demeyecektir ve geçmişte, 1946 yılında ve daha sonra bazı yıllarda yapıp tartışmalara yol açmış olan seçimler gibi, 3 Kasım seçimlerine de, şimdiden tartışmaya yol açacak bir zemin hazırlanmayacaktır diye temenni ediyorum.

Ben, Mecliste grubu bulunan bütün siyasi partilerin, Anayasa Komisyonu raporunu, Anayasa Komisyonuna iade edeceğini umut ediyor; bu duygu ve düşüncelerle, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (SP, ANAP, DYP ve AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, komisyonun, teklifin reddine dair raporunun oylamasına geçmeden önce, ara vereceğim.

10 dakika yeter mi efendim?..

İBRAHİM YAŞAR DEDELEK (Eskişehir) - 10 dakika yeter...

BAŞKAN - Efendim, bütün grup başkanvekillerini... (AK Parti sıralarından "niye ara veriyorsunuz" sesleri) Benim şahsımla ilgisi yok efendim, 7 siyasi parti grup başkanvekili...

ABDULLAH GÜL (Kayseri) - Sayın Başkan, niye ara veriyorsunuz ki?

BAŞKAN - Niye verdiğimi anlayacaksınız... Allah Allah!.. Niye itiraz ediyorsunuz?!

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkan... Sayın Başkan...

BAŞKAN - Efendim, naçizane, Başkanlık odasına, 7 grup başkanvekilini davet ediyorum; onun için de birleşime 10 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati : 16.01

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 16.50

BAŞKAN : Başkanvekili Mustafa Murat SÖKMENOĞLU**KÂTİP ÜYELER : Mehmet BATUK (Kocaeli), Mustafa VURAL (Antalya)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 126 ncı Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.
Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

**VI. - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

1. - Anavatan Partisi Grup Başkanvekilleri Denizli Milletvekili Beyhan Aslan, Eskişehir Milletvekili İbrahim Yaşar Dedelek ile Kırıkkale Milletvekili Nihat Gökbulut'un; 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun-Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/1021) (S. Sayısı : 891) (Devam)

BAŞKAN - Komisyon ve Hükümet yerinde.

Tabii, bizim içerideki toplantımızdan bihaber olan sayın milletvekillerine kısa bir izahatta bulunayım da, saygısızlık etmemiş olayım.

İçeride, 7 siyasi parti grup başkanvekiliyle, çalışma sistemimize ilişkin bir toplantı yaptık; onu arz ederim. Ondan dolayı sizleri bu kadar beklettik.

Komisyonun, teklifin reddine dair raporunun oylamasını yapacağım efendim.

III. - YOKLAMA

(MHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

NİDAİ SEVEN (Ağrı) - Yoklama istiyoruz...

BAŞKAN - 20 milletvekili arkadaşımız ayağa kalktı.

Yoklama değil, 184'ün aranılmasını istiyorsunuz; ne yoklaması?! Toplantı yetersayısının aranılmasını istiyorsunuz. (SP sıralarından alkışlar)

Yoklama yapılmasını isteyen arkadaşların isimlerini tespit ediyorum: Sayın Nidai Seven, Sayın İsmail Köse, Sayın Cemal Enginyurt, Sayın Mustafa Gül, Sayın Hayrettin Özdemir, Sayın Aydın Gökmen, Sayın Orhan Bıçakçioğlu, Sayın Kürşat Eser, Sayın Bozkurt Yaşar Öztürk, Sayın Ali Gebeş, Sayın Hasan Basri Üstünbaş, Sayın Burhan Orhan, Sayın Mehmet Arslan, Sayın Cahit Tekelioğlu, Sayın Mükerrrem Levent, Sayın Müjdat Kayayerli, Sayın Kemal Köse, Sayın Hidayet Kılınc, Sayın Mehmet Metanet Çulhaoğlu, Sayın Cezmi Polat.

20 arkadaşımız toplantı yetersayısının aranılmasını istemiştir.

Elektronik cihazla, toplantı yetersayısının bulunup bulunmadığını tespit edeceğim.

Yoklama için 3 dakikalık süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, toplantı yetersayısı yoktur.

17.15'e kadar ara veriyorum efendim.

Kapanma Saati : 17.02

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.15

BAŞKAN: Başkanvekili Mustafa Murat SÖKMENOĞLU**KÂTİP ÜYELER: Mehmet BATUK (Kocaeli), Mustafa VURAL (Antalya)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 126 ncı Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

III. - Y O K L A M A

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, bu oturumda da 184 sayısını arayacağım. Bu sayıyı bulamazsam Parlamentoyu tatil edeceğim; oturumu; yani, toplantıyı kapatacağım.

Yoklama için 3 dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, toplantı yetersayısı bulunamamıştır.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkan, 60 ncı maddeye göre yerimden bir söz rica ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Hatiboğlu'na 60 ncı maddeye göre söz veriyorum.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Sayın Başkanım, iki yoklama arasında bir açıklamada bulununuz; "bu kerre de toplantı yetersayısı bulunamazsa, ben, olağanüstü toplantı şartları kalktığından dolayı tatile devam kararı alacağım" buyurdunuz; yani, böyle bir karar çıkmış olacak buyurdunuz, öyle yorumladınız. Halbuki, Anayasanın 93 üncü maddesinin son fıkrası çok açık: "Ara verme veya tatil sırasında toplanan Türkiye Büyük Millet Meclisinde, öncelikle bu toplantıyı gerektiren konu görüşülmeden ara verme veya tatile devam edilemez." Bundan dolayı, eldeki işlerin bitimine kadar tatil kararı verilemez.

Şimdi, anlamadığım bir şey var; bizim talebimiz, demokratikleşme veya demokrasiye destek talebiydi; yoklamalarla, çeşitli engellemelerle bunun önüne geçilmesini anlamak mümkün değil.

Bir başka önemli şey var. Şimdi, siz "olağanüstü toplantı şartları kalktı, Meclis tatile girdi" buyuracaksınız. Peki, Plan ve Bütçe Komisyonunu nasıl çalıştıracaksınız?.. Plan ve Bütçe Komisyonu şu anda yukarıda çalışıyor; bu mümkün mü?..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI TURHAN TAYAN (Bursa) - Doğru söylüyor.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Değerli Başkanım, bu, doğru değildir. İşçilerin ve işverenlerin talepleri var; öyleyse, siz, bunu da görüştürmeyeceksiniz, bu Parlamento bunu da görüşme imkânı bulamayacak. Saadet Partisi Grubu olarak, bunun doğru olmadığını arz ve ifade ediyorum, saygı sunuyorum. (SP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum; ancak, ara vermede, içeride en son okutduğumuz, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanvekili Sayın Memduh Ekşi'nin başkanlığında toplanan Meclisin bir içtihadı var. Türkiye Büyük Millet Meclisini aynı şekilde toplamış. Sayın Aygün de, o zaman Adalet Partisi Grup Başkanvekili; hatırladınız, değil mi?

OĞUZ AYGÜN (Ankara) - Evet Sayın Başkan.

BAŞKAN - Aynen böyle bir uygulama yapılmış.

Bizim çalışmalarımız müspet ilme ve evraklara dayanıyor. Zabıtları getirttik, baktık; böyle bir karar alma imkânınız var; çünkü, ne zaman biteceği belli değil. Yani, buyurduğunuz doğru olsa da, namütenahi, her gün, aç-kapa yapmanın, Türkiye Büyük Millet Meclisine bir itibar kaybı olacağı kanaatimiz olduğu için, böyle bir karar alacağız.

Sayın Memduh Ekşi'yi de saygıyla yâd ediyorum; zatîlileriniz gibi, çok önemli ve deneyimli bir Başkanvekilimiz idi.

YASİN HATİBOĞLU (Çorum) - Estağfurullah...

BAŞKAN - Sizin de, 1980 öncesi parlamenterlerinden olduğunuz için, hatırlamanız gerekiyor.

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) - Sayın Başkan, ben de söz istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun efendim.

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) - Sayın Başkan, Değerli Grup Başkanvekilimiz Anayasadan bahisle ifade ettiği için söylüyorum, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, 3 Kasım için, 449 milletvekilinin desteğiyle almış olduğu bir seçim kararı var. Aynı zamanda, Yüksek Seçim Kurulu tarafından ilan edilmiş, bir de seçim takvimi söz konusudur. Başkanlık olarak ifade ettiğiniz gibi, bundan sonraki çalışmaların seyri hakkında da net bir görüntü söz konusu değil. Elbette, Türkiye Büyük Millet Meclisini, herkesin ve hepimizin, dikkatle ve itinayla koruması lazım. Dolayısıyla, bundan sonraki süreci doğru okumak adına, geçmişteki uygulamalara da uygun düşen bu uygulamanın...

BAŞKAN - Teamül... Teamülümüz bu.

SALİH KAPUSUZ (Kayseri) - Evet, teamülün doğru olduğu kanaatini taşıyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Onun için, tutumum bu.

YAKUP BUDAK (Adana) - Teamül, Anayasadan üstün müdür yahu?!

BAŞKAN - Efendim, aynı zamanda, 110 sayın milletvekili, istediği anda, İçtüzüğün 7 nci maddesinde aranan 110 imza ve gerekçeyle beraber Başkanlığımıza müracaat edebilir; Türkiye Büyük Millet Meclisi, her an, olağanüstü şartlarla toplanır.

Efendim, şimdi, son ifademi etmeden evvel, tarihe ışık tutmak için, bir düzeltme yapmak istiyorum. Türkiye Büyük Millet Meclisinin ilk ve son kadın Başkanvekili Sayın Nermin Neftçi, sağdır. İki gün evvel, Meclis albümlerine istinaden, yaşamını yitirdiği ifade edilmiş; halbuki, 1987'de muhterem eşleri vefat etmişti; orada bir karışıklık var ve tarihe ışık tutmak için, bizim, Başkanlık olarak, albümü düzelttiğimizi kamuoyuna da ifade ediyorum. Sayın Nermin Neftçi -ben, bugün, kendilerini aradım ve özür diledim- köşesinde, sağ salım, Türkiye siyasetini takip ediyor; ama, fiilen siyasetten çekilmiş vaziyette; anılarını, tecrübelerini, Türk Milletine, her zaman ifade etmek istiyor. İlk kadın Kültür Bakanımız ve ilk Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanvekilimiz Sayın Nermin Neftçi'ye Allah'tan uzun ömür, sıhhati afiyet diliyorum ve kamuoyunun önünde, huzurlarınızda da özür diliyorum efendim.

Sayın milletvekilleri, yapılan her iki yoklamada toplantı yetersayısı bulunamamıştır. Bu durumda, olağanüstü çağrı önerisinde yer alan konuların görüşülme imkânı kalmamıştır, çağrı önerisi düşmüştür.

Sayın milletvekilleri, daha önce 1 Eylül 2002 tarihi için yapılmış olan olağanüstü toplantı çağrısının konusunu oluşturan seçimlerin yenilenmesi önergesi kabul edilmiş olduğundan, söz konusu olağanüstü toplantı çağrısı da düşmüştür.

Onun için, 1 Ekim 2002 Salı günü toplanmak üzere, birleşimi kapatıyorum efendim.

Saygılarımı sunuyorum; hayırlı akşamlar efendim.

Kapanma Saati : 17.26

VII. - SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. - Ankara Milletvekili M. Zeki Çelik'in, dünyada uygulanan faiz oranları ve bankalardaki döviz hesaplarının kullanımına ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı Kemal Derviş'in cevabı (7/7744)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın aracılığınızla Ekonomiden Sorumlu Devlet Bakanı Kemal Derviş tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Zeki Çelik

Ankara Milletvekili

- a) Şuanda dış kredilerde dünyada uygulanan faiz oranları nedir? Türkiye'nin aldığı dış krediler şu an dünyada uygulanan faizlerle mi geri ödenecektir?
- b) "Türk Bankaları'nda döviz olarak bulunan halkımızın tasarruflarını HAZİNE'nin kullanması bir tarafa, üstelik yabancı bankaların, ayrıca çok düşük faizle kullanımına sunulması şarta bağlandığı" iddiaları doğru mudur?
- c) Doğru ise alınan krediler karşılığında halkımızın döviz cinsinden bankalarda tuttuğu yurt içi tasarrufların "REHİN" verildiği söz konusu değil midir?
- d) Durum böyle ise; "15 günde 15 yıla karşılığı 15 milyar Dolar kredi (borç !) uğruna" halkımızın çektiği sıkıntılar boşuna mı çekilmiştir ve bu durum IMF ve Dünya Bankası gibi yurt dışı finans çevrelerinin Hükümete ve ekonomi yönetimine güvensizlikten mi kaynaklanmıştır?

T.C.
BAŞBAKANLIK
Hazine Müsteşarlığı

SAYI: B.02.1.HM.0.EKA-08.03-40/ 05.08.02* 50439
KONU: Soru Önergesi Hk.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İLGİ :Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği' nin 20.06.2002 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-15852 sayılı yazısı.

İlgi' de kayıtlı yazıda, Ankara Milletvekili Zeki Çelik'in tevcih ettiği 777744-15877 sayılı yazılı soru önergesinin suretli ekli olarak gönderilmiş ve süresi içinde cevaplandırılması talep edilmiştir. Söz konusu önergeye cevaben hazırlanan metin ilişikte sunulmaktadır.

Bilgileri ile gereğini arz ederim.

Dr.Kemal DERVİŞ
Devlet Bakanı

**ANKARA MİLLETVEKİLİ ZEKİ ÇELİK'İN DEVLET BAKANI SAYIN
KEMAL DERVİŞ'E TEVCİH ETTİĞİ 7/7744-15877 NUMARALI YAZILI SÖRÜ
ÖNERGESİ İÇİN HAZIRLANAN CEVAP METNİ**

Soru 1: Şu anda dış kredilerde dünyada uygulanan faiz oranları nedir? Türkiye'nin aldığı dış krediler şu an dünyada uygulanan faizlerle mi geri ödenecektir?

Bilindiği üzere dünyada uygulanan dış borç kredi faiz oranları geniş bir aralık teşkil etmektedir. Bu faiz oranları borç alan ülkenin kredi değerliliği, ülke riski, borçlanmanın miktarı ve vadesi, finansal piyasalardaki arz talep dengesi gibi unsurlardan etkilenmektedir. Türkiye'deki kamu dış borçlanmasının önemli bir kısmını oluşturan IMF kredilerinde düzenleme türlerine göre belirli faiz oranları uygulanmaktadır.

IMF, ülkeler tarafından kullanılacak imkanlara düzenlemenin türüne göre belirli faiz oranları uygulamaktadır. Stand-by imkanın kullanımında, ülke kotasının %200'üne kadar (Türkiye'nin kotası 964 milyon SDR, yaklaşık 1.225 milyon ABD doları kadardır) Normal Oran uygulanmaktadır. Kullanılan imkanların kümülatif bazda ülke kotasının %200'ünü geçen miktarlar için Normal Oran + 100 baz puan, kotasının %300'ünü aşan kısım için ise Normal Oran + 200 baz puan uygulanmaktadır.

Normal Oran, SDR oranının önceden belirlenmiş bir oranda artırılması suretiyle hesaplanmaktadır. Belirlenen oran mevcut dönem için % 28 olmakla birlikte, Fon tarafından değişime tabidir. SDR Oranı ise SDR sepetini oluşturan 4 para biriminin (Euro, Japon Yeni, İngiliz Sterlini ve ABD Doları) para piyasalarındaki faiz oranlarının ağırlıklı ortalamaları alınarak haftalık olarak belirlenmektedir. SDR oranı 15 Temmuz 2002 tarihi itibarıyla % 2,28, normal oran ise SDR oranının % 28 oranında artırılmasıyla elde edilen % 2,92'dir.

Ülkemizin IMF' den temin etmiş olduğu kaynaklar da yukarıdaki faiz oranına tabidir.

Öte yandan, son dönemde Hazine'nin tahvil ihracı yoluyla dış borçlanmasına ve faiz oranlarına ait bilgilere aşağıdaki tabloda yer verilmektedir.

İhraç Tarihi	Döviz Cinsi	Miktar (milyon)	Vade	Kupon oranı (%)	Yatırıma Getiri (%)
22.01.2002	Dolar	600	10 yıl	%11,5	%11,817
19.02.2002 (1)	Dolar	250	5 yıl	%11,375	%9,989
19.03.2002	Dolar	600	6 yıl	%9,875	%10,125
06.05.2002	Euro	750	3 yıl	%9,75	%9,90

(1) 27.11.2001 tarihinde ihraç edilen tahvilin yeniden artırımıdır.

Soru 2: Türk Bankalarında döviz olarak bulunan halkımızın tasarruflarını Hazine'nin kullanması bir tarafa, üstelik yabancı bankaların, ayrıca çok düşük faizle kullanımına sunulması şarta bağlandığı iddiaları doğru mudur?

Soru 3: Doğru ise alınan krediler karşılığında halkımızın döviz cinsinden bankalarda tuttuğu yurt içi tasarrufların rehlin verildiği söz konusu değil midir?

Bilindiği üzere kar maksimizasyonu, her bir ticari işletmede olduğu gibi Türk Bankacılık sektöründe de yürütülen faaliyetin temel amacıdır. Mali aracılık yapan diğer kurumlarda olduğu gibi Bankacılık sisteminde de borçlanma veya mevduat toplama yoluyla kaynak yaratılır ve bu kaynak çeşitli aktif araçlar arasında dağıtılır. Aralarında Devlet İç Borçlanma Senetlerinin de olduğu menkul değerlere yatırım yapılması ve kaynakların kredi olarak plasmanı, bankacılık sisteminin aktif yönetiminin bir sonucudur. Bu bağlamda, bir banka karlı bulduğu sürece Hazine kağıdı alabilir veya yurt içine ya da yurt dışına kredi verebilir. Bu nedenle, Hazine'nin dış borçlanması ile Türk bankalarının plasman kararları arasında anılan türden bir illiyet bağının kurulması da imkansızdır.

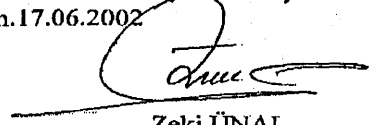
Soru 4: Durum böyle ise 15 günde 15 yasa karşılığı 15 milyar dolar kredi (borç!) uğruna halkımızın çektiği sıkıntılar boşuna mı çekilmiştir ve bu durum IMF ve Dünya Bankası gibi yurt dışı finans çevrelerinin hükümete ve ekonomi yönetimine güvensizlikten mi güvensizlikten mi kaynaklanmıştır?

IMF ile Stand-By Düzenlemesi kapsamında yürütülen müzakereler çerçevesinde yukarıdaki sorularda hususlar herhangi bir şekilde gündeme gelmemiştir. IMF ile düzenli aralıklarla yürütülen gözden geçirme çalışmaları kapsamında ülkemizin uygulamakta olduğu kararlı ekonomi politikaları neticesinde kaydedilen ilerlemeler ve makro ekonomik gelişmeler ele alınmakta ve hedeflerin yakalanmasına yönelik ağırlık gereken adımlar gündeme gelmektedir.

2. - Karaman Milletvekili Zeki Ünal'ın, basında çıkan, Kuzey Irak'ta Barzani Hükümeti kurulacağı iddiasına ilişkin sorusu ve Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Şükrü Sina Gürel'in cevabı (7/7878)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Dışişleri bakanı Sayın İsmail Cem tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 17.06.2002

Zeki ÜNAL
Karaman Milletvekili

Yazılı basında "Kuzey Irak'ta Barzani devleti" başlıklı haberde; Başbakanlığımı Nechervan İdris Barzani'nin yürüttüğü hükümetin, sonbaharda bağımsızlığını açıklayacağı ve güvenli kaynaklardan edinilen bilgilere göre, ABD'nin Barzani yönetimine güvenceler verdiği ve bunun üzerine Dışişleri Bakanlığı ve Genel Kurmay Başkanlığının acil bir plan üzerinde çalışmalar yürüttüğü ifade edilmektedir.

Sorum şudur:

Haberde belirtildiği gibi, Kuzey Irakta Barzani Hükümetinin gayri resmi de olsa kurulduğu doğru mudur? Bakanlığınız ve Genel Kurmay Başkanlığının üzerinde çalışmaya başladığı acil plan, kurulduğu iddia edilen bu hükümetle mi ilgilidir?

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel Müdür Yardımcılığı

Sayı : 026.21/2002/SPGY/292369
Konu : Yazılı Soru Önergesi

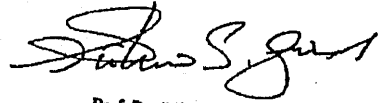
31.07.2002

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İfti: 5 Temmuz 2002 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/7878-16110/38096 sayılı yazıları.

Karaman Milletvekili Sayın Zeki Ünal'ın yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmuştur.

Saygılarımla arz ederim.

Prof. Dr. Şükrü Sina GÜREL
Dışişleri Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

KARAMAN MİLLETVEKİLİ SAYIN ZEKİ ÜNAL'IN YAZILI SORU ÖNERGESİ

Yazılı basında "Kuzey Irak'ta Barzani Devleti" başlıklı haberde; Başbakanlığını Nechervan İdris Barzani'nin yürüttüğü hükümetin sonbaharda bağımsızlığını açıklayacağı ve güvenli kaynaklardan edinilen bilgilere göre, ABD'nin Barzani yönetimine güvenceler verdiği ve bunun üzerine Dışişleri Bakanlığı ve Genelkurmay Başkanlığı'nun acil bir plan üzerinde çalışmalar yürüttüğü ifade edilmektedir.

SORU:

Haberde belirtildiği gibi Kuzey Irak'ta Barzani hükümetinin gayri resmi de olsa kurulduğu doğru mudur? Bakanlığınız ve Genelkurmay Başkanlığı'nın üzerinde çalışmaya başladığı acil plan, kurulduğu iddia edilen bu hükümetle mi ilgilidir?

YANIT :

Irak'ın kuzeyinde bir Kürt devleti kurulması sözkonusu değildir. Her şeyden önce komşumuz Irak Cumhuriyeti'nin, ilgili Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararlarının güvencesi altında olan toprak bütünlüğünün ve siyasi birliğinin ihlali anlamına gelecek böyle bir gelişmeye ne Irak Cumhuriyeti ne Türkiye Cumhuriyeti ne de uluslararası toplum müsamaha gösterebilir. Irak'ın geleceğinin ancak Irak halkının tüm kesimlerince birlikte, normal bir siyasi süreç sonucunda ve Irak içinde belirlenmesi gerektiğine inanıyoruz.

Körfez Savaşı'nın ardından, Bağdat'ın askeri ve idari yönetimini kuzey Irak'taki üç ilden tek tarafı olarak çekmesi üzerine, Irak'ın kuzeyinde bir otorite boşluğu meydana gelmiştir. Irak makamlarının bıraktığı bu boşluğu bölgedeki iki partinin (Irak Kürdistan Demokratik Partisi-İKDP ve Irak Kürdistan Yurtseverler Birliği-IKYB) doldurmaya yöneldiği bir vakıadır. Ancak, Irak'ın kuzeyinde bu yönde yapılan düzenlemeler "geçici" bir nitelik arz etmektedir. İKDP ve IKYB ile Bağdat hükümeti arasında çeşitli konularda temaslar da mevcuttur.

Irak'taki olağandışı durumun sona ermesi için Irak Hükümeti'nin ülkenin bütününde tekrar otoritesini kurması bizim sürekli olarak gözettiğimiz hedeftir. Irak'ın Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararlarının gereğini yerine getirmesi de buna hizmet edecektir.

3. - Konya Milletvekili Lütfi Yalman'ın, ERT üyeleriyle yapılan toplantıya ve alınan kararlara ilişkin sorusu ve Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Şükrü Sina Gürel'in cevabı (7/7934)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Dışişleri Bakanı Sayın İsmail CEM tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 26.06.2002

Lütfi YALMAN
Konya Milletvekili

1. Çırağan Sarayında ERT tarafından tertip edilen ve sizin de katıldığınız toplantıya hangi ülkelerden hangi firmaların veya sermaye gruplarının temsilcileri katılmışlardır?
2. Basına kapalı olarak gerçekleştirilen toplantıda Türkiye siyaseti ve ekonomisiyle ilgili olarak ne gibi önemli konular gündeme gelmiştir?
3. Türk siyaseti ve Türk ekonomisi ile ilgili olarak herhangi bir karar alınmış mıdır? Bu kararlar nelerdir?
4. ERT üyeleriyle yapılan toplantının basına kapalı olarak gerçekleştirilmesinin sebebi nedir?
5. ERT üyelerinin Türkiye'de yatırım yapacaklarına dair inancınız var mıdır? Bu yatırımlar ne zaman gerçekleşebilecektir?
6. ERT üyelerinin, ellerindeki ekonomik güçleri siyaset ve ekonomi üzerinde baskı aracı olarak kullandıkları ve yönetimlerden taviz koparmaya çalıştıkları bilinmekte midir?
7. Türkiye'nin böyle bir zafiyete düşürülmemesi ve ERT üyeleri karşısında güçlü olabilmesi hususunda ne gibi tedbirler alınmıştır?

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel Müdür Yardımcılığı

Sayı : 026.21/2002/SPGY/291924
Konu : Yazılı Soru Önergisi

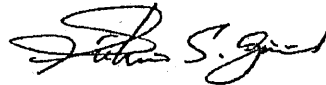
30.07.2002

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 5 Temmuz 2002 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/7934-16184/38203 sayılı yazılan.

Konya Milletvekili Sayın Lütfi Yalman'ın yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmuştur.

Saygılarımla arz ederim.

Prof. Dr. Şükrü Sina GÜREL
Dışişleri Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

**KONYA MİLLETVEKİLİ SAYIN LÜTFİ YALMAN'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ**

SORULAR:

1. Çırağan Sarayı'nda ERT tarafından tertip edilen ve sizin de katıldığınız toplantıya hangi ülkelerden hangi firmaların veya sermaye gruplarının temsilcileri katılmışlardır?
2. Basma kapalı olarak gerçekleştirilen toplantıda Türkiye siyaseti ve ekonomisiyle ilgili olarak ne gibi önemli konular gündeme gelmiştir?
3. Türk siyaseti ve Türk ekonomisiyle ilgili olarak herhangi bir karar alınmış mıdır? Bu kararlar nelerdir?
4. ERT üyeleriyle yapılan toplantının basma kapalı olarak gerçekleştirilmesinin sebebi nedir?
5. ERT üyelerinin Türkiye'de yatırım yapacaklarına dair inancınız var mıdır? Bu yatırımlar ne zaman gerçekleştirilebilecektir?
6. ERT üyelerinin, ellerindeki ekonomik güçleri siyaset ve ekonomi üzerinde baskı aracı olarak kullandıkları ve yönetimlerden taviz koparmaya çalıştıkları bilinmekte midir?
7. Türkiye'nin böyle bir zafiyete düşürülmemesi ve ERT üyeleri karşısında güçlü olabilmesi hususunda ne gibi tedbirler alınmıştır?

YANITLAR:

European Round Table of Industrialists (ERT) 1983 yılından beri faaliyet gösteren, Avrupa'nın en büyük 45 şirketinin başkanlarının üye oldukları ve merkezi Brüksel'de bulunan hükümet dışı bir kuruluştur.

Avrupa sanayinin sorunlarını hem üye firmaların ülkelerinde, hem de AB Komisyonu'nda en üst düzeyde gündeme getiren ERT, Avrupa ülkelerinin ekonomilerinin güçlenmesi, ABD ve Japonya karşısında rekabet gücü kazanmaları için politika önerilerinde ve lobi faaliyetlerinde bulunmaktadır. ERT ayrıca, üye firma başkanlarının iktisadi gücü, prestij ve saygınlığı sayesinde AB'nin genişleme sürecinde de etkili olabilmektedir.

ERT üyeleri her yıl iki defa bir araya gelmektedir. Bu toplantılar değişik ülkelerin ev sahipliğinde yapılmaktadır. 26-27 Mayıs'taki toplantı, Kuruluşa üye Türk işadamlarının önerisi üzerine ülkemizde düzenlenmiş ve Türkiye'nin evsahipliğinde yapılan ilk toplantı olmuştur. Toplantılar, geleneksel olarak evsahibi ülke Devlet Başkanı, Başbakanı, Dışişleri veya Ekonomiden Sorumlu Bakanı gibi bir yetkilisinin katıldığı ve politikaları hakkında açıklamalarda bulunduğu bir akşam yemeğiyle başlamaktadır. Sayın Başbakanımız kendisine bu çerçevede yapılan daveti, katılamayacak olması nedeniyle dönemin Dışişleri Bakanı Sayın İsmail Cem'e yönlendirmiştir. Bu yemekte, AB ülkeleri nezdinde etkinliğe sahip bu seçkin gruba, gayri resmi bir ortamda siyasi ve iktisadi politikalarımız, önceliklerimiz ve beklentilerimiz aktarılmıştır. 26 Mayıs akşamı düzenlenen yemeğe katılan ERT üyelerinin listesi ilişikte sunulmaktadır.

**26 MAYIS'TA DÜZENLENEN ERT RESMİ YEMEĞİ
KATILIMCI LİSTESİ**

ERT Üyeleri

Cesar Alierta Izuel
Nils S. Andersen
Percy Barnevik
Jean-Louis Beffa
Peter Brabeck-Letmathe
Antony Burgmans
Bertrand Collomb
Gerhard Cromme
Dimitris Daskalopoulos
Carlo de Benedetti
Jean-Rene Fourtou
Jukka Harmala
Zsolt Hernadi
Franz B. Humer
Daniel Janssen
Leif Johansson
Alain Joly
Jak Kamhi
Gerard Kleisterlee
Cees van Lede
Andre Leysen
Egil Myklebust
Lars Ramqvist
Paolo Scaroni
Manfred Schneider
Louis Schweitzer
Michael Smurfit
Peter Sutherland
Morris Tabaksblat
Marco Tronchetti Provera
Marcus Wallenberg
Philip Watts
Jurgen Weber

Telefonica
Carlsberg Breweries A/S
Investor AB
Saint-Gobain
Nestle
Unilever
Lafarge
Thyssen Krupp
Delta Holding
Cofide-Cir
Aventis
Stora Enso
MOL
F. Hoffmann - La Roche
Solvay
The Volvo Group
Air Liquide
Profilo Holding
Royal Philips Electronics
Akzo Nobel
Gcvaert
Norsk Hydro
Ericsson
Pilkington
Bayer
Renault
Jefferson Smurfit
BP
Reed Elsevier
Pirelli
Investor AB
Royal Dutch/Shell
Deutsche Lufthansa

ERT Ortak Üyeleri

Robin Berkeley
Jan Roxin
Piet Steel
Thierry Sueur
Eric Vaes
Harry van Egmond
Çelik Kurtoglu

BP
Thyssen Krupp
Solvay
Air Liquide
Investor AB
Unilever
Profilo Holding

ERT

Wim Philippa

ERT Genel Sekreter

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

GÜNDEMİ

DÖNEM : 21

YASAMA YILI : 4

126 NCI BİRLEŞİM (Olağanüstü)

6 . 8 . 2002 SALI

Saat : 15.00

KISIMLAR

1

BAŞKANLIĞIN GENEL KURULU SUNUŞLARI

2

ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3

SEÇİM

4

OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5

MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNCÜRÜŞMELER

7

SOZLÜ SORULAR

8

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

126 NCI BİRLEŞİM (Olağanüstü)

6 . 8 . 2002 SALI

Saat : 15.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – SÖZLÜ SORULAR

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1. – Anavatan Partisi Grup Başkanvekilleri Denizli Milletvekili Beyhan Aslan, Eskişehir Milletvekili İbrahim Yaşar Dedelek ile Kırıkkale Milletvekili Nihat Gökbulut'un; 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/1021) (S. Sayısı : 891) (Dağıtım tarihi : 2.8.2002)

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 891)

Anavatan Partisi Grup Başkanvekilleri Denizli Milletvekili Beyhan Aslan, Eskişehir Milletvekili İbrahim Yaşar Dedelek ile Kırıkkale Milletvekili Nihat Gökbulut'un; 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/1021)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun Teklifi gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Beyhan Aslan

İbrahim Yaşar Dedelek

Nihat Gökbulut

Denizli

Eskişehir

Kırıkkale

ANAP Grup Başkanvekili

ANAP Grup Başkanvekili

ANAP Grup Başkanvekili

GENEL GEREKÇE

21 inci Dönem Parlamentoda Grubu bulunan siyasî partilerde, vaki bölünmeler sonucu, kurulan Siyasî Partiler Türkiye Büyük Millet Meclisinde Grup oluşturmuşlardır. Grup oluşturan partilerin doğrudan seçimlere katılması ve ülke çapındaki etkinlikleri düşünülerek seçim kurullarının oluşumunda ve sandık kuruluna üye verilmesi konusunda fırsat tanınması gerekir. Grubu olmayan seçimlere katılmış siyasî partilerden ilçe bazında en çok oy alma sırasına göre partilere de seçim kurulu ve sandık kurullarına üye verme imkânı vermek hakkaniyet gereğidir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. – TBMM'de Grubu bulunan partilere de ilçe seçim kurullarına üye verme imkânı sağlanmıştır.

Madde 2. – TBMM'de Grubu bulunan siyasî partilere sandık kurullarına üye verebilme fırsatı verilmektedir.

ANAVATAN PARTİSİ GRUP BAŞKANVEKİLLERİ DENİZLİ MİLLETVEKİLİ
BEYHAN ASLAN, ESKİŞEHİR MİLLETVEKİLİ İBRAHİM YAŞAR DEDELEK İLE
KIRIKKALE MİLLETVEKİLİ NİHAT GÖKBULUT'UN TEKLİFİ

**298 SAYILI SEÇİMLERİN TEMEL HÜKÜMLERİ VE SEÇMEN KÜTÜKLERİ
HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDAKİ KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1. – 298 Sayılı Kanunun 19 uncu maddesinin 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İlçe Seçim Kurulu Başkanı, bu kurulun yeniden kurulması için yasa gereği öngörülen sürenin başında, ilçede teşkilâtı bulunan ve son milletvekili genel seçiminde o ilçede en çok oy almış olan dört parti ile bunların dışında olup, Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan siyasi partilere birer asıl ve birer yedek üye adını iki gün içinde bildirmelerini tebliğ eder.”

MADDE 2. – 298 Sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“İlçe Seçim Kurulu Başkanı, o seçim çevresinde seçime katılan ve ilçede teşkilâtı bulunan siyasi partilerden, son milletvekili genel seçiminde o ilçede en çok oy almış beş siyasi parti ile bunların dışında olup, Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan partilere her sandık için birer asıl ve birer yedek üye adını beş gün içinde bildirmelerini tebliğ eder.”

MADDE 3. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. – Bu Kanun Hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Anayasa Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Anayasa Komisyonu

Esas No. : 2/1021

Karar No. : 23

1.8.2002

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlıkça 29.7.2002 tarihinde Esas Komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen "Anavatan Partisi Grup Başkanvekilleri Denizli Milletvekili Beyhan Aslan, Eskişehir Milletvekili İbrahim Yaşar Dedelek ile Kırıkkale Milletvekili Nihat Gökbulut'un; 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1021)" Komisyonumuzun 30.7.2002 tarihli toplantısında görüşülmüştür.

Toplantıya Adalet Bakanı Sayın Hikmet Sami Türk ve Bakanlık temsilcileri katılmıştır.

Teklif; 21 inci dönem parlamentosunda sonradan grup oluşturan siyasi partilerin doğrudan seçimlere katılması nedeniyle; Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan tüm siyasi partilere, ilçe seçim kurullarına ve sandık kurullarına üye verebilmelerinin sağlanmasını içermektedir.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerde içerdiği düzenlemenin seçimlerin düzeni açısından gerekli bir düzenleme olmadığı bazı üyelerimizce ifade edilirken bazı üyelerimiz seçimlerin demokratik bir ortamda yapılması açısından gerekli bir düzenleme olduğunu belirtmişlerdir. Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerden sonra maddelerine geçilmesi oya sunulmuş, Komisyonumuzca oy çokluğu ile kabul edilmemiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Turhan Tayan</i>	<i>Necdet Saruhan</i>	<i>Mehmet Nacar</i>
Bursa	İstanbul	Kilis
Kâtip	Üye	Üye
<i>E. Cenap Gülpinar</i>	<i>Ahmet İyimaya</i>	<i>Salih Çelen</i>
Şanlıurfa	Amasya	Antalya
Üye	Üye	Üye
<i>Şaban Kardeş</i>	<i>Ismail Alptekin</i>	<i>Ayvaz Gökdemir</i>
Bayburt	Bolu	Erzurum
Üye	(Muhalifim)	(Oylamaya katılmadı)
<i>Edip Özgenç</i>	Üye	Üye
Mersin	<i>Cahit Tekelioğlu</i>	<i>Cavit Kavak</i>
(Muhalifim)	Mersin	İstanbul
Üye	Üye	(İmzada bulunamadı)
<i>Osman Kılıç</i>	<i>Mustafa Verkaya</i>	<i>Nevzat Yalçıntaş</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	(Muhalifim)
<i>Işın Çelebi</i>	Üye	Üye
İzmir	<i>Rahmi Sezgin</i>	<i>Mustafa Kamalak</i>
	İzmir	Kahramanmaraş
		(Muhalif)

Üye
Çetin Bilgir
Kars
(Muhalifim)
Üye
Mehmet Kundakçı
Osmaniye

Üye
Bülent Arınç
Manisa
(Muhalifim)
Üye
Metin Bostancıoğlu
Sinop
(Muhalifim)
Üye
Ali Naci Tuncer
Trabzon

Üye
İsmail Çevik
Nevşehir

Üye
Şeref Malkoç
Trabzon
(Muhalifim)

